

th. 0.

24.

8.

Digitalizálta
a Magyar Tudományos Akadémia Könyvtár
és Információs Központ

É R T E K E Z É S E K
A M A T H E M A T I K A I T U D O M Á N Y O K K Ö R É B Ő L.

KIADJA A MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA.

A III. OSZTÁLY RENDELETÉBŐL

SZERKESZTI

SZABÓ JÓZSEF

OSZTÁLYTITKÁR.

VIII. KÖTET. VII. SZÁM. 1881.

102 HULLÓCSILLAG KISUGÁRZÓ PONT

LEVEZETVE 518 MEGFIGYELÉSBŐL,

MELYEK

A MAGYAR KORONA TERÜLETÉN 1879 ÉS 1880-BAN

TÉTETTEK.

KONKOLY MIKLÓS

L. TAGTÓL.

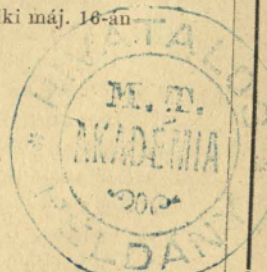
(Beterjesztette a M. T. Akadémia III. oszt. 1881-iki máj. 16-án
tartott ülésén.)

— Ars 10 kr. —

BUDAPEST, 1881.

A M. TUD. AKADÉMIA KÖNYVKIADÓ-HIVATALA.

(Az akadémia épületében.)

Eddig külön megjelent

É R T E K E Z É S E K

a matematikai tudományok köréből.

Első kötet.

I. Szily Kálmán. A mechanikai hő-elmélet egyenleteinek általános alakjáról. Székfoglaló.	10 kr.
II. Hunyady Jenő. A pólus és a polárok. A viszonyos polárok elve	20 kr.
III. Vész János A. Biztosítási kölcsön (új életbiztosítási nem)	20 kr.
IV. Kruspér István. A Schwerdt-féle Comparator módosított alkalmazása	10 kr.
V. Vész János A. Legrövidebb távolok a körkúpon. Székfoglaló.	10 kr.
VI. Tóth Ágoston. Az európai nemzetközi fokmérés és a körébe tartozó goedaetai munkálatok	20 kr.
VII. Kruspér István. A párisi meter-prototyp	10 kr.
VIII. König Gyula. Az elliptikai függvények alkalmazásáról a magasabb fokú egyenletek elméletére	20 kr.
IX. Murmann Ágost. Európa bolygó elemei, annak tíz első észlelt szembenállása szerint	20 kr.
X. Szily Kálmán. A Hamilton-féle elv és a mechanikai hő-elmélet második fő tétele	10 kr.
XI. Tóth Ágoston. A földképkészítés jelen állása, a mint az képviselvolt az antwerpeni kiállításon. Két táblával	20 kr.

Második kötet.

I. Murmann Ágost. Freia bolygó feletti értekezés	30 kr.
II. Kruspér István. A comparatorokról	10 kr.
III. Kruspér István. A vonásos hosszértékek összehasonlítása folyadékban	10 kr.
IV. Feszt V. A közlekedési művek és vonalok	20 kr.
V. Murman A. Az 1861. nagy üstökös pályájának meghatározása	20 kr.
VI. Kruspér J. A párisi levéltári méter-rúd	10 kr.

Harmadik kötet.

I. Vész János Ármin. Adalék a visszafutó sorok elméletéhez.	10 kr.
II. Konkoly Miklós. Az ó-gyallai csillagda leírása s abban történt napfoltok észlelése néhány spectroscopicus észlelés töredékeivel. 1872. és 1873. Három táblával.	40 kr.
III. Kondor Gusztáv. Emlékezés Herschel János k. tag fölött	10 kr.
IV. B. Eötvös Loránd. A rezgések intenzitása, tekintettel a rezgés forrásnak és az észlelőnek mozgására	10 kr.
V. Réthy Mór. A Diffraction elméletéhez	12 kr.
VI. Martin Lajos. Az erőműtani csavarfelületek. — A vízszintes szélkerék elmélete. Két értekezés	1 frt
VII. Réthy Mór. A kerületre redukálható felület-egészletek elméletéhez	15 kr.
VIII. Galgóczy Károly. Emlékezés Vállas Antal k. tag felett.	10 kr.

102 HULLÓCSILLAG KISUGÁRZÓ PONT

LEVEZETVE 518 MEGFIGYELÉSBŐL,

MELYEK

A MAGYAR KORONA TERÜLETÉN 1879 ÉS 1880-BAN

TÉTETTEK.

KONKOLY MIKLÓS

L. TAGTÓL.

(Beterjesztette a M. T. Akadémia III. oszt. 1881-iki máj. 16-án
tartott ülésén.)

BUDAPEST, 1881.

A M. T. AKADÉMIA KÖNYVKIADÓ-HIVATALA.

(Az Akadémia épületében.)

1881. ÉVI KÖNYVADAT

1881. ÉVI KÖNYVADAT

1881

A MAGYAR KÖNYVADAT 1881. ÉVI KÖNYVADAT

1881

1881. ÉVI KÖNYVADAT

1881

1881. ÉVI KÖNYVADAT

1881

1881. ÉVI KÖNYVADAT

1881. ÉVI KÖNYVADAT

Budapest, 1881. Az Athenaeum r. társ. könyvnyomdája.

Hullócsillagok radiatio pontja.

A következő kis catalogus az 1879 és 1880-ban megfigyelt hullócsillagok radiatio pontjait tartalmazza, melyek összesen 518 hullócsillag-megfigyelésből vannak levezetve. Az egész anyag, mely rendelkezésemre állott volt, 932 hullócsillag-megfigyelés, s így ebből 414 nem vált be a radiatio pontok levezetéséhez, s részben sporadikusoknak tekintendők, részben, mint rossz megfigyelések, elvetendők voltak.

Az 1879-iki megfigyelésekből Ó-Gyallán 45, Gyulafehérvárott 14 radians lett levezetve, 1880-iki megfigyelések pedig Ó-Gyallán 22, Selmeczbányán 12, Gyulafehérvárott pedig 9 radianszt adtak. Így tehát a radiansok száma összesen 102.

Ezekből valószínűségi radiansok lettek levezetve, s a 67 ó-gyallai radiansból összevonható volt 21 radians 7 pontra, s 6 gyulafehérvári radians 2 pontra, s végre 7 selmeczbányai radians 3 pontra.

A valószínűségi radiansok kiszámításánál mindig tekintetbe lettek véve az egyes radiansoknak az összetevői, úgy hogy azon radians kétszeres súlyt kapott, a mely kétszer annyi hullócsillag pályájából lett levezetve.

A hullócsillagok pályáját kivétel nélkül Weiss Ödön assistens rajzolta be az e célra szerkesztett hálózatokra, melyeken egyuttal a radiansok lettek meghatározva.

A kis catalogus két táblára van összeállítva, az I-sőre a radiansok dátum szerint, a másodikra pedig a valószínűségi radiansok.

Az első táblán az első sorozat az egyes radiansok számát tartalmazza, a második pedig, hogy azon radians hány hullócsillag pályájából lett levezetve, míg a harmadik a kisugárzó pont helyzetét az égen absolut méreteken; s ezen sorozat azért két alsorozatra oszlik, s az első a sugárzó pont egyenes felszállása, a második az elhajlása.

A második táblán az első sorozat ismét a valószínűségi radians számát tartalmazza, a második, hogy mely napokról való radiansok lettek alkalmazva, a harmadik az egyes radiatio pontok számát az I-ső táblából, melyek a valószínűségi radiansokká össze lettek vonva, míg a negyedik épen úgy mint az első tábla harmadik sorozata, két alsorozatra oszlik, hol az első a radians egyenes felszállását, s a második annak elhajlását adja.

Az ötödik sorozat a megfigyelő helyet tartalmazza, melyen a hullócsillag-megfigyelések eszközöltettek, a melyekből a radiansok le lettek vezetve.

I. Tábla.

Radiatio pont szám	Hány hulló- csillagból	Radiatio pont		Jegyzet
		AR.	Decl.	
1879. Ó-Gyalla.				
Julius 25 és 28.				
1	9	279.0	+18.0	
2	6	240.0	+60.0	
3	8	177.0	+71.0	
4	7	335.0	+26.0	
5	7	228.0	+26.0	
6	6	308.0	+36.0	
7	4	20.0	+32.0	
8	8	355.0	+66.0	
9	4	305.0	— 7.0	
10	5	295.0	+55.0	
Julius 26.				
1	6	305.0	+ 6.0	
2	4	329.0	+ 8.0	
3	3	91.0	+84.0	
4	6	298.0	+39.0	
5	4	340.0	+67.0	
6	5	266.0	+29.0	
7	6	38.0	+73.0	
8	5	3.0	+53.0	
9	3	10.0	+45.0	
Augusztus 11.				
1	8	27.0	+32.0	
2	7	43.0	+52.0	
3	5	33.0	+56.0	
4	12	349.0	+70.0	
5	5	43.0	+67.0	
6	4	300.0	— 8.0	
7	5	311.0	+50.0	
8	5	341.0	+41.0	
9	7	298.0	+20.0	
10	5	13.0	+26.0	
11	4	125.0	+69.0	

Radiatio pont szám	Hány hulló- csillagból	Radiatio pont		Jegyzet
		AR.	Decl.	
Augusztus 12, 13 és 14.				
1	5	179.0	+74.0	
2	5	204.0	+73.0	
3	13	313.0	+30.0	
4	6	271.0	+50.0	
5	6	248.0	+39.0	
6	8	47.0	+80.0	
7	7	29.0	+37.0	
8	11	50.0	+67.0	
9	5	22.0	+49.0	
10	5	285.0	+15.0	
11	6	31.0	+46.0	
12	4	33.0	+42.0	
13	6	249.0	+ 8.0	
14	5	259.0	+32.0	
November 13 és 14.				
1	6	54.0	+34.0	
Gyulafehérvár				
Julius 25 és 26.				
1	3	265.0	+57.0	
2	4	268.0	+22.0	
3	3	1.0	+49.0	
4	3	343.0	+ 3.0	
Augusztus 11 és 12.				
1	6	2.0	+37.0	
2	3	342.0	+ 3.0	
3	3	301.0	+ 2.0	
4	4	17.0	+51.0	
5	3	328.0	+52.0	
6	7	131.0	+78.0	
7	4	358.0	+38.0	
8	3	345.0	+62.0	
9	4	299.0	+73.0	
10	4	90.0	+68.0	

Radiatio pont szám	Hány hulló- csillagból	Radiatio pont		Jegyzet
		AR.	Decl.	
1880. Ó - G y a l l a.				
Julius 26, 28 és 29.				
1	4	242.0	+41.0	
2	4	302.0	+43.0	
3	7	348.0	+54.0	
4	5	323.0	+15.0	
5	3	217.0	+45.0	
6	4	343.0	+34.0	
Augusztus 8 és 9.				
1	3	316.0	+ 9.0	
2	5	268.0	+46.0	
3	4	51.0	+59.0	
4	7	30.0	+55.0	
5	4	21.0	+78.0	
6	4	331.0	+38.0	
7	6	61.0	+56.0	
8	4	321.0	+ 5.0	
9	6	69.0	+76.0	
10	3	11.0	+16.0	
11	5	7.0	+51.0	
12	4	344.0	+26.0	
13	3	54.0	+71.0	
November 28.				
1	3	69.0	+40.0	
2	3	18.0	- 2.0	
3	8	40.0	+21.0	
G y u l a f e h é r v á r.				
Julius 29.				
1	5	318.0	+36.0	
2	4	277.0	+58.0	
3	4	253.0	+49.0	
4	5	278.0	+55.0	

Radiatio pont szám	Hány hulló- csillagból	Radiatio pont		Jegyzet
		AR.	Decl.	
Augusztus 9 és 13.				
1	4	290.0	+64.0	
2	5	72.0	+72.0	
3	5	219.0	+78.0	
4	6	351.0	+80.0	
5	3	13.0	+59.0	
S e l m e e z b á n y a.				
Julius 8 és 9.				
1	4	343.5	+39.0	
2	3	331.0	+40.0	
3	3	266.0	+05.0	
4	6	350.0	+73.0	
Julius 25, 26, 28 és 29.				
1	5	340.5	— 0.5	
2	5	272.0	+30.0	
3	5	264.0	+28.0	
4	3	246.0	+23.0	
5	3	344.0	+39.0	
November 26, 28 és 29.				
1	5	71.5	+36.0	
2	4	104.0	+31.0	
3	3	137.0	+43.0	
4	4	84.0	+ 6.0	

II. Tábla.

Valószínű radiáció pontok.

Szám	I d ő	Az egyes radiáció pontok száma	Valószínű radiáció pont		Észlelő hely
			AR.	Decl.	
1	1879. július 26.	1 és 2	314.6	+ 6.8	} Ó-Gyalla
2	» » »	8 és 9	5.6	+50.0	
3	» augusztus 11.	2 és 3	38.3	+53.7	
4	» » 12, 13, 14.	7, 9, 11 és 12	28.7	+42.6	
5	» » 11 és 12.	1, 5, 7	353.0	+40.8	} Gyula-Fehérvár
6	1880. » 8, 9.	1 és 8	316.0	+ 6.7	
7	» » »	3, 4, 7 és 11	45.7	+55.1	} Ó-Gyalla
8	» » »	6 és 12	337.5	+32.0	
9	» július 29.	2, 3 és 4	270.0	+54.1	} Gyula-Fehérvár
10	» » 8, 9.	1 és 2	338.2	+39.4	
11	» » 25, 26,	2, 3 és 4	262.9	+19.9	} Selmeczbánya
	28, 29.				
12	» november 26,	2 és 3	118.2	+36.2	
	28, 29.				

Negyedik kötet.

- I. Schulhof Lipót. Az 1870. IV. sz. Üstökös definitív pályaszámítása 10 kr.
- II. Schulhof Lipót. Az 1871. II. sz. Üstökös definitív pályaszámítása. 10 kr.
- III. Szily Kálmán. A hő elmélet második főtétele, levezetve az elsőből 10 kr.
- IV. Konkoly Miklós. Csillagászati megfigyeléseim 1874 és 1875-ben. 50 kr.
- V. Konkoly Miklós. Napfoltok megfigyelése az ó-gyallai csillagdában 40 kr.
- VI. Hunyadi Jenő. A kúpszeleten fekvő hat pont feltételi egyenletének különböző alakjairól 20 kr.
- VII. Réthy Mór. A három méretű homogén tér (u. n. nem euklidikus) siktan trigonometriája. 20 kr.
- VIII. Réthy Mór. A propeller és peripeller felületek elméletéhez. 30 kr.
- IX. Fest Vilmos. Temesi Reitter Ferencz emléke 10 kr.

Ötödik kötet.

- I. Kondor Gusztáv. Emlékezés Nagy Károly r. tag felett 10 kr.
- II. Kenessey Albert. Adatok folyóink vizrajzi ismeretéhez 20 kr.
- III. Dr. Hoitsy Pál. Csillag-észlelés a kelet-nyugot vonalban (egy számtáblával.) 30 kr.
- IV. Hunyady Jenő. A kúpszeleten fekvő hat pont feltételi egyenletének különböző alakjairól. (Folytatás a IV. kötetben ugyane cím alatt megjelent értekezésnek.) 10 kr.
- V. Hunyady Jenő. Apollonius feladata a gömbfelületen 10 kr.
- VI. Dr. Gruber Lajos. 24 η Cassiopeiae kettős csillag mozgásáról 10 kr.
- VII. Martin Lajos. A változtatási hánylat alkalmazása a propeller-fölület egyenletének lefejtésére. 20 kr.
- VIII. Konkoly Miklós. A teljes holdfogyatkozás 1877. február 27-én és az 1877. (Borelli) I. számú üstökös szinképének megfigyelése az ó-gyallai csillagdán. 10 kr.
- IX. Konkoly Miklós. A napfoltok s a nap felületének kinézése 1876-ban (három képtáblával.) 40 kr.
- X. Konkoly Miklós. 160 álló csillag szinképe. Megfigyeltetett az ó-gyallai csillagdán 1876-ban 20 kr.

Hatodik kötet.

- I. Konkoly Miklós. Hulló csillagok megfigyelése a magyar korona területén. I. rész. 1871—1873. Ára 20 kr.
- II. Konkoly Miklós. Hulló csillagok megfigyelése a magyar korona területén. II. rész. 1874—1876. Ára 20 kr.
- III. Az 1874. V. (Borelly-féle) Üstökös definitív pályaszámítása. Közlök dr. Gruber Lajos és Kurländer Ignác kir. observatorok. 10 kr.
- IV. Schenzl Guido. Lehajlás meghatározások Budapesten és Magyarországon délkeleti részében. 20 kr.
- V. Gruber Lajos. A november-havi hullócsillagokról 20 kr.
- VI. Konkoly Miklós. Hulló csillagok megfigyelése a magyar korona területén 1877-ik évben. III. Rész. Ára 20 kr.
- VII. Konkoly Miklós. A napfoltok és a napfelületének kinézése 1877-ben. Ára 20 kr.

Eddig külön megjelent

É R T E K E Z É S E K

a matematikai tudományok köréből.

E l s ő k ö t e t .

- I. Szily Kálmán. A mechanikai hő-elmélet egyenleteinek általános alakjáról. Székfoglaló. 10 kr.
- II. Hunyady Jenő. A pólus és a polárok. A viszonyos polárok elve 20 kr.
- III. Vész János A. Biztosítási kölcsön (új életbiztosítási nem) 20 kr.
- IV. Kruspér István. A Schwerdt-féle Comparator módosított alkalmazása 10 kr.
- V. Vész János A. Legrövidebb távolok a körkúpon. Székfoglaló. 10 kr.
- VI. Tóth Ágoston. Az európai nemzetközi fokmérés és a körébe tartozó goedaetai munkálatok 20 kr.
- VII. Kruspér István. A párisi meter-prototyp 10 kr.
- VIII. König Gyula. Az elliptikai függvények alkalmazásáról a magasabb foku egyenletek elméletére 20 kr.
- IX. Murmann Ágost. Európa bolygó elemei, annak tíz első észlelt szembenállása szerint 20 kr.
- X. Szily Kálmán. A Hamilton-féle elv és a mechanikai hő-elmélet második fő tétele 10 kr.
- XI. Tóth Ágoston. A földképzés jelen állása, a mint az képviselv. volt az antwerpeni kiállításon. Két táblával 20 kr.

M á s o d i k k ö t e t .

- I. Murmann Ágost. Freia bolygó feletti értekezés 30 kr.
- II. Kruspér István. A comparatorokról 10 kr.
- III. Kruspér István. A vonásos hosszértékek összehasonlítása folyadékban 10 kr.
- IV. Feszt V. A közlekedési művek és vonalak 20 kr.
- V. Murman A. Az 1861. nagy üstökös pályájának meghatározása 20 kr.
- VI. Kruspér J. A párisi levéltári méter-rúd 10 kr.

H a r m a d i k k ö t e t .

- I. Vész János Ármin. Adalék a visszafutó sorok elméletéhez. 10 kr.
- II. Konkoly Miklós. Az ógyallai csillagda leírása s abban történt napfoltok észlelése néhány spectroscopicus észlelés töredékeivel. 1872. és 1873. Három táblával. 40 kr.
- III. Kondor Gusztáv. Emlékezés Herschel János k. tag fölött 10 kr.
- IV. B. Eötvös Loránd. A rezgések intenzitása, tekintettel a rezgés forrásnak és az észlelőnek mozgására 10 kr.
- V. Réthy Mór. A Diffraction elméletéhez 12 kr.
- VI. Martin Lajos. Az erőműtani csavarfelületek. — A vízszintes szélkerék elmélete. Két értekezés 1 frt
- VII. Réthy Mór. A kerületre redukálható felület-egészletek elméletéhez 15 kr.
- VIII. Galgóczy Károly. Emlékezés Vallas Antal k. tag felett. 10 kr.